

3 Anansi tori

H.C. Tiendalli

Vertaald door: M. Bernadine

bron

H.C. Tiendalli, *3 Anansi tori* (vert. M. Bernadine). Met illustraties van Carolyn Dyk. Instituut voor Taalwetenschap, Paramaribo 1983 (2de druk)

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/tien0183ana01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de [gebruiksvoorwaarden](#).

Fa Anansi poeroe ensrefi na nowtoe

Joe sabi Anansi na wan koni meti. Joe sabi san wani taki 'koni'. A koni srefsrefi. A srapoe, Anansi! Efoe joe no loekoe boen nanga en, ai kiri joe nanga koni.

We, na so a ben kon psa dati alaten Anansi abi moeilijkheid. Ma now dati Anansi ben pina srefsrefi a no ben abi not'noti foe gi den pikin. En nanga Ma Akoeba sidon prakseri sote di a laatste pisi bana den kaw. 'San mi sa go doe now foe feni wan sani joe nanga den pikin kan njan?'

Akoeba taki: 'Joe moes go soekoe wan sensi. Joe abi someni mati. Go aksi den wan pikin moni.'

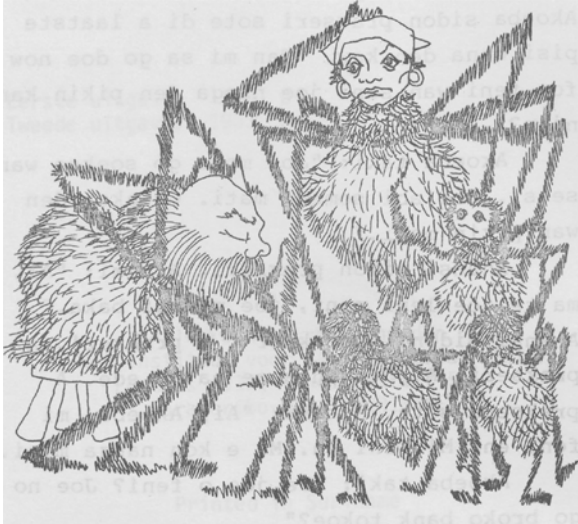
Anansi sidon prakseri. A taki: 'Ai, ma te joe leni moni, joe moe gi baka.' Anansi sidon. A prakser', a prakser', a prakseri. A poti en anoe na en ede. A prakseri sote. A taki: 'Ai, Akoeba, mi feni en. Mi feni en. Mi e kon nanga moni.'

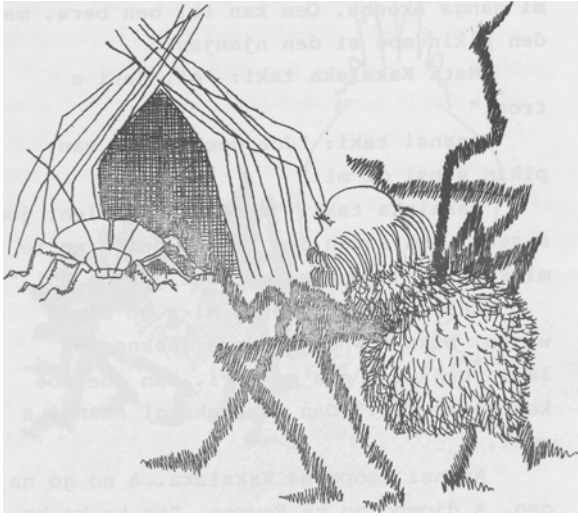
Akoeba taki: 'Pe joe o feni? Joe no e go broko bank tokoe?'

A taki: 'No, mi no go foefoeroe. Mi no go broko bank. Ma mi o feni moni.' Anansi gwe. A baka wan pisten, Anansi kon nanga nofo moni.

Akoeba taki: 'Pe joe feni den moni disi? Soema gi joe moni? Soema?'

A taki: 'No soekoe, no soekoe. A dja. Teki moni go bai njanjan. Go na wowojo. Go bai groentoe nanga tra sani. Te joe kon joe sa jere a tori.'

Di Akoeba kon na oso, dan Anansi ferteri en san a doe.

San Anansi doe? Anansi go na en fosi mati, dati na Mati Kakalaka. A naki a doro: Ko ko ko ko ko. A taki: 'Mati Kakalaka, baja, joe mati de na bigi bigi bigi nowtoe nownow. No wan kopro sensi. Not'noti de na kasi. Not'noti de na pot'moni. Not'noti de na a pato[e. Mi no]

sabi fa mi e go gi den pikin njanjan. Libi mi nanga Akoeba. Oen kan tai oen bere, ma den pikin moe si den njanjan.'

Mati Kakalaka taki: 'Ai, dati a troe.'

Anansi taki: 'Joe moe soekoe wan pikin sensi gi mi.'

Kakalaka taki: 'Jere, mi kan leni joe a sensi. Ma sowan dei, sowan dei a no te mi kon foe joe taigi mi taki joe no abi.'

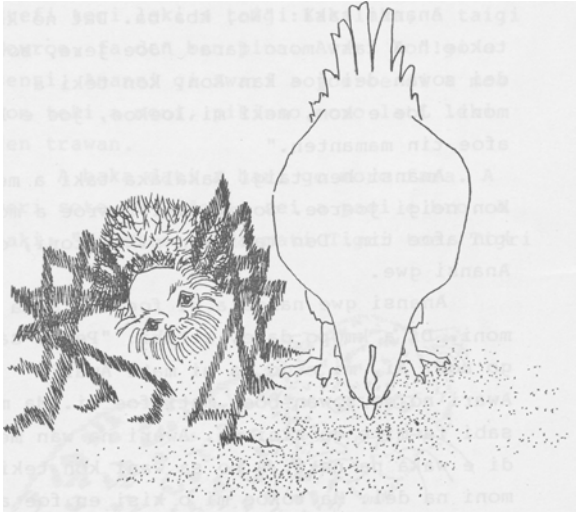
Anansi taki: 'Nono. Mi e go bigin wroko, bika nownow ksaba e loekoe foe lepi. Dan mi e gwe go seri. Dan joe moe kon sowan dei.' Dan Kakalaka gi Anansi a moni.

Anansi kmopo na Kakalaka. A no go na oso. A djompo go na Fowroe. 'Ko ko ko ko ko!' A taki: 'Aaa. Dati mi sabi, baja. Mati Fowroe, joe e kraboe. Fowroe, j'e piki woron na ini santi.'

Fowroe taki: 'Anansi, san tjari joe kon dja? Someni langa mi no miti nanga joe.'

A taki: 'Ai, baja. Pikin nowtoe. Ma di mi sabi taki joe na mi bigi mati, dan mi kon aksi taki meki joe gi mi wan pikin moni foe mi bai wan sani, bori pikin papa

gi den pikin. Was' oen no njan, ma wan pikin papa foe den pikin.'

Fowroe taki: 'Ai, dati mi sa moesoe. Efoe a ben de foe joe, sonte mi no ben sa gi, ma foe den pikin. Alaten mi e sari den pikin. Ma jere, no meki oen kisi trobi. Bika te joe leni wan sma moni, foeroe tron joe nanga en e por'mati. Wi e tron feanti.'

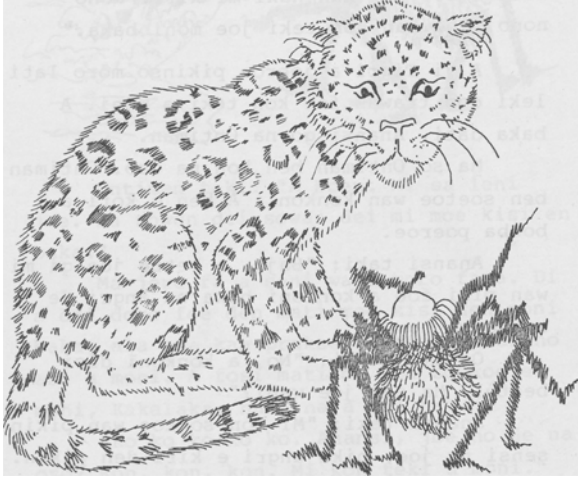
Anansi taki: 'No, kba ba. Dat no kan tokoe!' A taki moro fara: 'Joe jere, sowan dei sowan dei joe kan kon, kon teki a moni. Joe e kon, meki mi loekoe, joe e kon afoe tin mamanten.'

Anansi ben taigi Kakalaka taki a moe kon neigi joeroe. So a taigi Fowroe a moe kon afoe tin. Den taki wan pikin tori, dan Anansi gwe.

Anansi gwe nanga a di foe toe saka moni. Di a kmopo dape, a taki: 'Pe mi sa go now? Ai, mi e go na mi mati Awari. Awari no de sowan boen mati foe mi. Ma mi sabi fa mi e go kisi en. Awari na wan meti di e waka na neti. A no sa wani kon teki a moni na dei. Matokoe mi c kisi en foe a kon. Dat'ede mi e go gi en a joeroe. Dati te ai bigin doengroe pikinso kba.'

A go na Awari. A ferteri Awari a srefi tori leki a taigi Kakalaka, a taigi Fowroe, fa den ben pina. Awari kon gi a sensi. Anansi gi Awari a joeroe di a moe kon teki a moni, pikinso moro lati leki den trawan.

A baka dati a hari go moro fara. A weri sote, a sidon a sei a pasi e bro. A taki: ‘Ma mi e go na mati Tigri toe. Tigri

abi foeroe moni. Tigri abi foeroe njanjan.'

A taki: 'Ba Tigri, jere. Joe wan boen mati foe mi. So, so, so nownow nanga mi. Joe moes foe poeroe mi na nowtoe.'

Tigri taki: 'Ai, m'e ferstan. Mi moes foe leni joe sensi. Ma no kon plei mi. No kon meki skorkoe streik nanga mi.'

Anansi taki: 'Nono, ba Tigri, mi sa sorgoe foe mi pai joe baka. Wan enkri foetoe foe joe kan naki mi kiri. Nono nono, joe kan kon teki joe moni baka.'

A gi Tigri a joeroe pikinso moro lati leki den trawan foe kon teki a moni. A baka dati, Anansi go na Ontiman.

Ma so Ontiman ben kon na oso. Ontiman ben soetoe wan konkoni. A ben e koti a boeba poeroe.

Anansi taki: 'Baja, a betre joe gi mi wan pisi foe a konkoni bika na angri de nanga wi now.'

Ontiman taki: 'No, a konkoni disi bestèl. Ma san joe wani?'

Anansi taki: 'Mi kon soekoe wan pikin sensi na joe, bika angri e kiri den pikin. Oen no man bai noti.'

Ontiman taki: ‘A boen. Mi sa leni joe. Ma sowan dei sowan dei mi moe kisi en baka.’

Ma jere fa a sani waka moro fara. Di a dei doro foe den mati moe kisi den moni baka, ala sma kan prakseri dati Anansi no abi a moni. A fosi mati di kon soekoe en moni, Kakalaka, naki na a sei oso.

‘Ko ko ko ko ko. Anansi, joe no de na oso? Kon, kon, kon. Mi kon teki a moni.’

A taki: 'Mi de leti dja. Fa mi sa gwe, dan? Mi sabi taki mi moe pai joe. Kon na ini, man. Kon na ini. Mi si fa joe e sweti. A son ati. Kon. Kon dringi wan pikin kronto watra.'

Kakalaka taki: 'Ai, dati switi. Kon mi dringi pikin kronto watra.'

A taki: 'Dan te joe sidon, joe bro, dan wi e go doe saak.'

Ma di Kakalaka sidon e dringi a kronto watra, a si Fowroe e kon. A taki: ‘Anansi, mi dede. Mi bigi feanti e kon. Kibri mi, kibri mi. Pe mi sa go? Pe mi sa go? Pe, pe, pe?’ Kakalaka e lon ala sei. A no sabi pe foe go.

Anansi taki safri: ‘Kakalaka, go na ondro bedi. Ma tan pi, jèrè.’

Kakalaka taki: ‘Ai, no taki mi dja.’

Fowroe kon: ‘Ko ko ko ko ko ko ko.’ Fowroe kon soekoe en moni. Na so Anansi plei a sani.

Anansi taki: ‘Mati sidon. Fosi oen taki a moni saak, dringi wan pikin kronto watra.’

Fowroe taki: ‘Ai, bika a pasi langa na son krasì. Mi sa dringi toe mofo.’

Anansi taki: ‘Dan mi abi wan switi sani gi joe. Loekoe na ondro bedi. Pikin lekkers dape gi joe.’

Fowroe opo, a taki: ‘Ai, mi feni wan stimofò.’ Haam, haam, haam. A swari Kakalaka. Kakalaka no de moro. Ma di Fowroe njan Kakalaka, a figi en mofo na gron, a taki: ‘A no Awari e kon drape? Anansi, fa joe kan doe mi dati dan?’

Anansi taki: 'San? San mi doe. Sowan switi sani mi gi joe.'

Fowroe taki: 'Loekoe soema e kon!'

Anansi taki: 'Esesi go na baka-oso. Go na baka-oso esesi! Joe no moe meki no wan enkri "Ko ko ko", jèrè. Joe no moe meki noti.'

Awari taki: 'Anansi, mi kon teki mi moni.'

Anansi taki: 'Joe o kisi joe moni. Ma dringi pikinso kronto watra. Mi poeroe wantoe watrakronto. Mi e go seri, ma mi e go gi joe wan, meki joe dringi.'

Awari taki: 'Ai ai. A lekker, jèrè. A lekker.'

Anansi taki: 'Fosi mi gi joe a moni, mi abi wan switi sani gi joe na baka-oso. Waka safri.'

A wan djompo a djompo, Awari beti Fowroe na en neki. A dringi ala Fowroe broedoe te a kba.

So, now Awari kon na ini foe soekoe en moni. A taki: 'San? Jere, "KAM KAM KAM". San e waka e kon so ebi so?' A taki: 'Fa foe do? Anansi, esesi mi sa go na tapoe sodro. Tigri! Tigri! Mi dede, mi dede. Ai go njan mi leki noti.'

Anansi taki: 'Mi sa meki Tigri njan joe dan? Joe poeroe mi na nowtoe. Go na tapoe a kronto bon. No taki noti. Ori joe mofo.'

Tigri kon. Tigri taki: 'Mi si wan krabasi nanga kronto watra. Ma a no sari mi. Gi mi ete wan. A kronto watra switi, jèrè.' Tigri dringi.

Anansi taki: ‘Efoe joe wani moro joe moe kren na ini a bon foe piki den. Joe sa man kren?’

A taki: ‘Ai, mi man kren.’

A begin go safri na ini a bon. Tigri begin leki en mofo so: ‘mmmmmm. A switi,

baja! A gersi mi e njan en kba.’ Ma now a feni Awari. Tigri njan Awari uit uit uit bika Awari lon saka kmopo na a bon. Tigri fanga en.

Tigri taki: ‘Ma loekoe san e go miti mi! Now mi njan Awari, dan Ontiman e kon nanga gon! Fa mi e go begin?’

Anansi taki: ‘Pe mi o poti joe dan, Tigri. Joe no de so bigi. Joe de wan pikin tigri. Ma jere. Kren go moro hei na ini a bon. Meki den wiwiri tapoe joe. Ma no go soktoe. No go konoroe, bika mi sabi joe nanga joe bigi sten. So no go meki noti.’

A joeroe di Ontiman kon, Ontiman dringi en kronto watra. Dan Anansi taki: ‘Joe e sweti. Go wasi joe fesi na ini a tobo watra na ondro a kronto bon.’ Di Ontiman wani wasi en fesi, a si Tigri potret na ini a watra. A teki en gon, a soetoe: ‘Bemmmmm!’ Tigri fadon dede na gron.

Anansi bari: ‘Ontiman, san joe doe nanga Kownoe tigri? Den go poti joe na doengroe-oso.

Ontiman skreki. A taki: ‘Anansi, no taigi no wan sma. Mi e gwe safri. Joe no afoe pai a moni.’

Na so Anansi no pai no wan foe den paiman. Anansi abi toemsi streik. Joe

moesoe abi streik, ma joe no moesoe abi streik foe a kon dati joe no pai sma.

Anansi e doe boen ma disi dati a ben de wan toemsi takroe streik foe Anansi. Ai, wan dei Anansi sa kisi en pai. Joe no prakseri so toe?

Ala sma e go piki taki: 'Ija!'

Ma mi taigi joe a tori, foe no go doe leki fa Anansi doe.

Fa Anansi poeroe monki na nowtoe

Na Anansi tori disi e leri oen fa oen moe libi nanga makandra. A sani ben psa so. Joe sabi taki Tigri na wan bigi meti. Anansi na wan pikin meti. Monki na wan pikin meti toe. Ma joe sabi taki Monki kan meki bigi trobi kon, nanga aladi a no bigi.

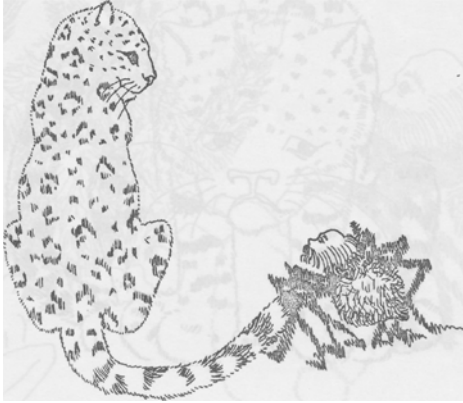
Wan dei di den boes'meti sidon e taki tori, Monki taki: 'A boi Tigri, ak, mi no wani jere noti. Ai skepi leki san. Tigri

no warti neks, bigi foe soso. Mi dati no frede foe Tigri, jèrè. Efoe Tigri opo en bigi mofo, leki ai go swari joe, joe sa frede. Ma no mi, Monki no! Mi e djompo na Tigri baka lek' neks. Mi e rei en lek' fa mi wani.'

Ma so leki fa a de na mindri libisma, so a de nanga meti toe. Konkroe de alaten na ala sei. Wantoe meti go ferteri Tigri san Monki taki, dati ai go rei Tigri.

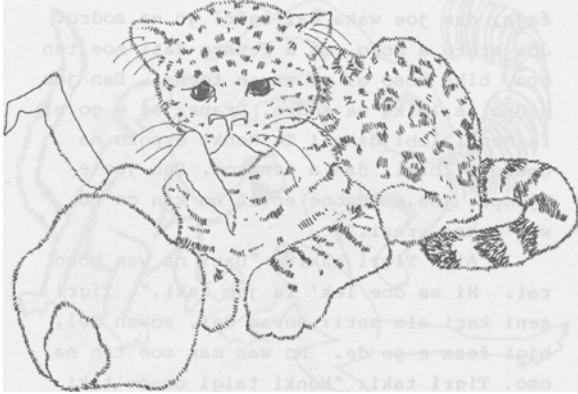

Tigri ati bron, a bigin bari nanga en bigi stem: ‘grrrrrrrrrrr! Na so Monki taki? A boen, mi o sori en. A kba foe libi. A no sa tan moro na ini a boesi disi. No wan enkri monki no e tan moro na ini a boesi. Mi sa kiri den alamala. Ma fa?’ Tigri go na en mati Anansi, go teki rai.

Anansi taki: ‘We, mi mati, jere. Joe sabi pe joe moe go? Mi no kan gi rai so boen. Joe moe go na Konkoni. A no langa di Konkoni kmopo na wan boen hei skoro, di den kari Universiteit. A kisi wan boen bigi papira. A abi a moro hei punt foe

afkati. Konkoni tron afkati. A koni srefsrefi. Na en joe moe go. Ai go taigi joe san joe moe doe. Ma, joe moe pai en wan pikin moni, bika joe sabi taki joe no kan kisi afkatiwroko foe soso.’ Tigri go, a waka.

A waka, a waka te a feni Konkoni. A ferteri en a tori. Konkoni taki: ‘We jere mi rai. Joe moe gi wan boen bigi fesa. Njanjan nanga dringi moe de foe naki dagoe (foeroe). Ala meti joe e kari. Seni

karta go kari den taki Tigri e gi fesa. Alamala moe kon na a fesa. Dansi sa de toe, nanga moi pokoe.

Joe sabi sortoe band joe moe joeroe foe prei moi switi pokoe? A band foe Anansi. Dape na ini a band foe Anansi, joe abi Doksi, joe abi Kwakwa, joe abi Todo. Joe abi Fowroe toe nanga wantoe trawan moro so leki Boeriki. Efoe den man dati kon, no lasi ati. So moi no de. Dan Anansi dati e naki a dron. Anansi na dronman.

A pokoe switi srefsrefi. Te a kon faja, dan joe waka saf safri go na sodro. Joe sroto a doro, ma a fensre dati moe tan opo, bika noso ai go waran toemsi. Dan joe e opo na loiki na sodro. Drape joe e go si fa Monki lobi dansi! Te Monki e poko na ondro a loiki, dan a ten kon. Dan joe e djompo, joe e graboe en. A no kan go no wan enkri presi.'

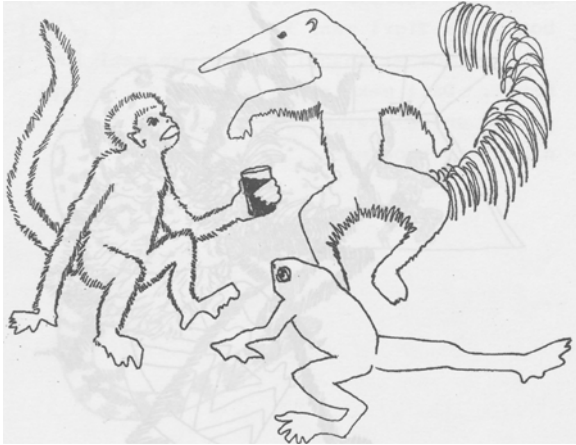
'Ai,' Tigri taki: 'Dati na wan boen rai. Mi sa doe lek' fa joe taki.' Tigri seni kari ala meti: sowan dei, sowan dei, bigi fesa e go de. No wan man moe tan na oso. Tigri taki: 'Monki taigi oenoe taki

mi, Tigri, mi na bigi foe soso! Mi kari en toe, meki mi kan dansi nanga en. Mi e go opo a dansi nanga en.'

We a sani waka so toe. Di ala den meti kon, dan a band prei wan wals:

'San j'e loekoe mi. San j'e waki mi.
M'ja no paarderij. M'ja no pajasiman.
San j'e loekoe mi. San j'e waki mi.
M'ja no paarderij pajasiman.

Ai! Den sma e swing, so wan moi wals. A baka dati wantoe moi stuk prei ete.

Ma di lati e kon, den man drai anoe, a pokoe kon faja, a kon hot. Den naki kawna now. Anansi e naki a dron dati en skin e lon watra.

Anansi bigin singi:

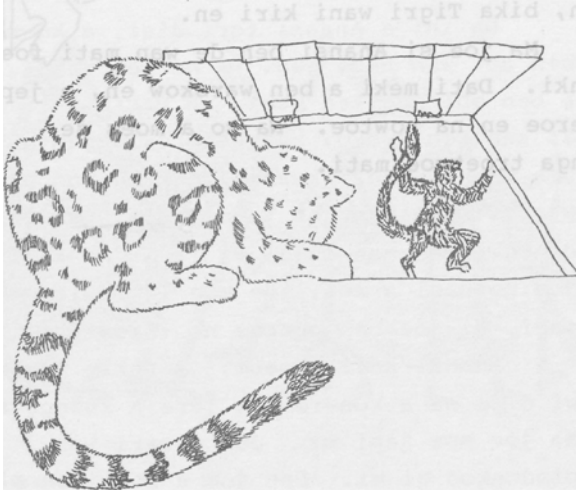
1 3 5 5 3 1 2 2 5 1 1
 Monki loek'a sodro loek'a gron monki (2x)
 5 1 1 2 2 3 3 5 5 5 5 5 5 1
 Alwas a doro sroto a fensre opo joe kan lon
 1 3 5 5 3 1 2 2 5 1
 Monki loek'a sodro loek'a gron mon -

Monki loek'a sodro loek'a gron monki (2x)
 Alwas a doro sroto a fensre opo joe kan lon
 Monki loek'a sodro loek'a gron mon -

Monki taki: ‘Dati wan lawlaw singi Anansi e singi, jèrè. Ma a singi gersi wan boskopoe. “Monki loekoe a sodro, loekoe a gron.”’ A joeroeten Monki opo en ai, a si Tigri na loiki. Tigri ben de so foe djompo.

Monki taki: ‘Ahhhhh! Na dati Anansi ben wani taki nanga a singi. A taki a doro sroto ma a fensre opo, mi kan lon.’ Dan Monki lon psa a fensre.

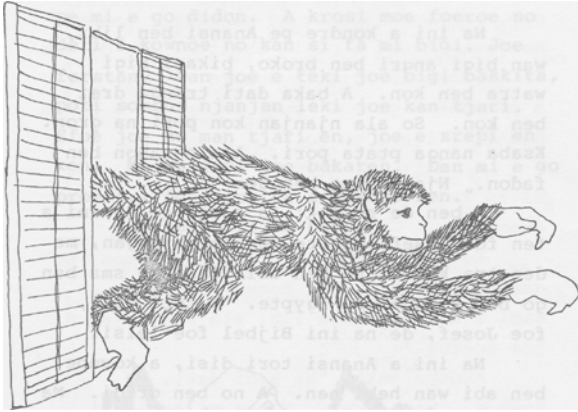
Tigri naki ala dansiman na wan sei, bri, bra, broe, foe lon kisi Monki.

Ma Monki ben de kba te na a moro hei taki foe a moro hei bon. Tigri no man kisi en, bika Tigri no man kren den sortoe bon disi.

Monki big in dreigi: 'Efoe joe man, kren kon no!' Tigri no man.

En na so, te tide na feanti de na mindri Tigri nanga Monki. Noiti noiti freide sa kon nanga den toe disi. Te Monki si Tigri, a sa kren go na ini wan bon, bika Tigri wani kiri en.

Ma joe si Anansi ben de wan mati foe Monki. Dati meki a ben warskow en, a jepi poeroe en na nowtoe. Na so a moes de nanga troetroe mati.

Anansi na angriten

Na ini a kondre pe Anansi ben libi, wan bigi angri ben broko, bikasi bigi watra ben kon. A baka dati tranga drei ben kon. So ala njanjan kon pori na gron. Ksaba nanga ptata pori. Ala banabon ben fadon. Njanjan no ben de.

A ben de so lek' fa a ben de na ini a ten foe Josef. Egypte ben abi njanjan, ma den tra kondre no ben abi. Dan den sma ben go bai njanjan na Egypte. A tori dati, foe Josef, de na ini Bijbel foe leisi.

Na ini a Anansi tori disi, a kownoe ben abi wan hebi nen. A no ben gridi. Ma a ben abi wan tra sani. A taki: 'Ala sma di kan kon wroko, kan kon teki njanjan. Den kan kon teki ksaba, den kan kon piki ptata. Den kan kon kapoe bana. Ma fosi den gwe den moe taigi mi fa mi nen. Efoe joe no sabi a nen, joe moe libi ala den sani, di joe ben poeroe na ini a gron.'

Anansi kari Akoeba. A taki: 'Jere, wi o go na a kondre foe jere a kownoe nen. Ma joe moe jepi mi. Joe e weri wan pismoekoe gi mi. Dan joe e poti wan pikin

batra papa na mi sei na ini wan baskita, pe mi e go didon. A krosi moe foeroe so dati a kownoe no kan si fa mi bigi. Joe ferstan? Dan joe e teki joe bigi baskita, poti someni njanjan leki joe kan tjari. Efoe joe no man tjari en, joe e srepi en kon. Mi sa jepi joe bakaten. Dan mi e go proeberi foe jere fa a kownoe nen.'

Akoeba taki: 'A boen.'

Tamara mamanten froekoe, fosi son opo, en nanga Anansi go na pasi. Anansi ben waka nanga a pikin baskita. Ma di den de krosbei foe kisi a kondre, Akoeba weri a pidoekoe gi en, poti en na ini a pikin baskita, tjari en go.

A taki: 'Mi kownoe, mi kon begi joe. Mi no kan poeroe wan pikin njanjan na joe gron?'

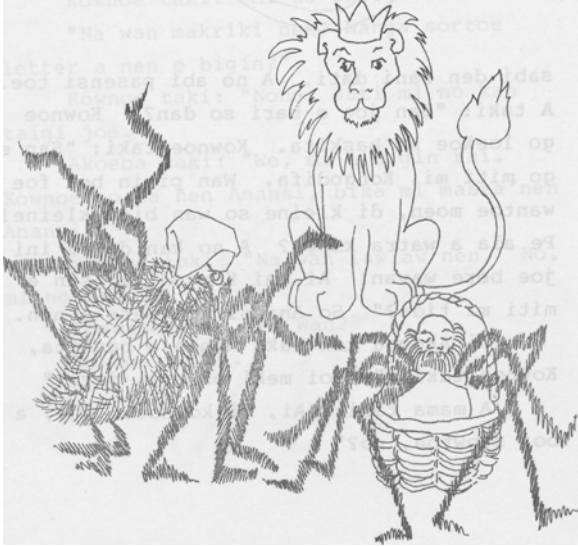
Kownoe taki: 'Seker, joe kan kon, mi goedoe. Ma prakseri boen. Efoe joe no sabi a nen, joe moe libi ala a njanjan di joe poeroe.'

Akoeba taki: 'Mi sabi dati, mi kownoe. Mi sa rai. Sonte mi kan feni en.' Akoeba taki moro fara: 'Mi kownoe, mi abi wan pikin boi djaso. Na pikin boi disi, mi no abi no wan sma foe libi en. A abi wan neigi moen so. Mi no kan libi en wanwan na oso. Mi no abi no wan sma. Mi e begi joe, mi kownoe, mi kan poti en na wan sei djaso? Mi e poti wan batra papa gi en. Efoe ai kreikrei, joe kan gi en. Dan a sa tan tiri.'

Brekten joeroe, Anansi bigin kreikrei kreikrei. Kownoe gi en a papa.

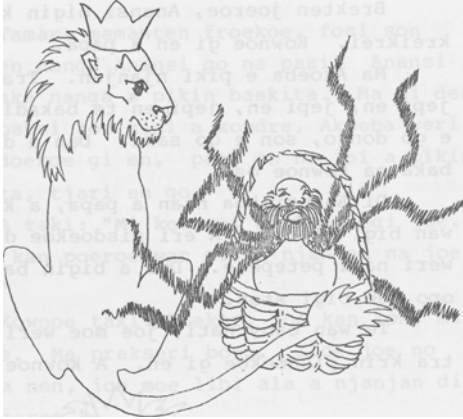
Ma Akoeba e piki njanjan. Tra man jepi en, jepi en, jepi en te bakadina. Son e go dongo, son e go saka. Dan a doro baka na kownoe oso.

Di Anansi kba njan a papa, a kleine wan bigi kleine. A eri pismoekoe di a weri nati petepete. Dan a bigin bari. A opo wan bigi sten.

Te wan baby nati, joe moe weri wan tra krin pismoekoe gi en. A kownoe no ben

sabi den sani dati. A no abi pasensi toe. A taki: ‘San joe e bari so dan?’ Kownoe go loekoe na baskita. Kownoe taki: ‘San e go miti mi, Kongodifa. Wan pikin boi foe wantoe moen, di kleine so wan bigi kleine! Pe ala a watra kmopo? A no kan de na ini joe bere wawan! Ai, mi Kongodifa, san e miti mi tide?’ So Anansi kon jere a nen.

Di Akoeba kon baka nanga a baskita, Kownoe taki: ‘A boi meki babari, jèrè.’
A mama taki: ‘Ai, mi kownoe. Tje, a boi stowtoe, no?’

Kownoe taki: ‘A ben switi ma a plasje. A kleine wan kleine djaso gi mi. Mi no sabi san mi ben moe doe. Mi no fasi en, jèrè, mi no fasi en.’

Akoeba taki: ‘Mi kownoe, mi sa tjari en gwe, bika mi no tjari noti kon foe weri gi en. Mi e go opo en so nanga a watra.’

Kownoe taki: ‘Ija, ma joe no kan teki a baskita nanga a njanjan. Joe moe taigi mi fosi, fa mi nen.’

A taki: ‘Kownoe, na wan hebi nen?’ Kownoe taki: ‘Mi no sabi.’

‘Na wan makriki nen? Nanga sortoe letter a nen e begin?’

Kownoe taki: ‘Nono, dati mi no kan taigi joe.’

Akoeba taki: ‘We, mi e begin rai. Kownoe no sa nen Anansi, bika mi masra nen Anansi.’

Kownoe taki: ‘Na wan lawlaw nen. No, mi no nen so. ‘

‘Kownoe, joe nen Wan?’

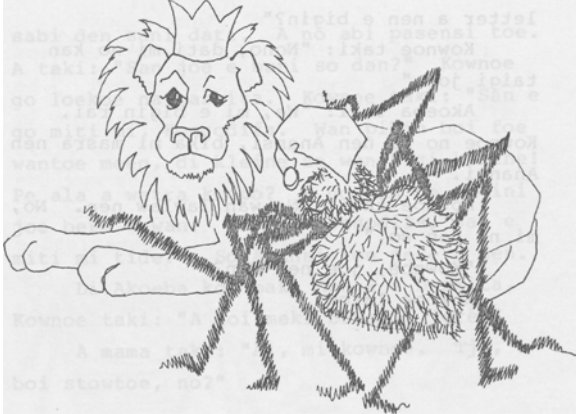
Kownoe lafoe.

‘Joe nen Weri? Joe nen Kwakoe? Joe nen Kofi?... Akoeba taki: ‘Kownoe, wan leisi mi jere wan Anansi tori, wan tori wan sma ben ferteri. Na ini a tori dati, a kownoe ben nen...’

Kownoe taki: ‘Ai, kari kon.’

‘A kownoe ben nen, “Kownoe Kongodifa.”’

Kownoe taki: ‘San! Fa joe doe sabi a nen? Na mi nen dati ja, Kongodifa.’

Akoeba taki: ‘Ai, Kongodifa, na so Kownoe nen.’ Bikasi Anansi ben taigi en

safri na en jesi di a kon, 'Kongodifa.' Akoeba ben jere en foe Anansi.

A kownoe taki: 'We, a boen. Joe rai a nen. Joe no moe ferteri no wan enkri tra sma. Dan joe kan go na oso nanga joe baskita nanga joe njanjan. Wan tra dei, joe kan kon teki baka, ma joe no moe tjari a boi disi kon moro.'

Di den doro baka-oekoe, den kenki. Anansi teki a hebi baskita nanga njanjan. Den lafoe sote.

Anansi ben abi njanjan bijna a eri moen. So langa angriten ben de, Akoeba ben kan go teki njanjan na Kownoe Kongodifa gron. Anansi jepi ensrefi poeroe na ini moelijkheid.

Anansi moe de!

Hoe Anansi zichzelf uit de problemen hielp

U weet dat Anansi een knap dier is. U weet wat slim zijn betekent. Hij is geweldig knap. Als je niet voorzichtig genoeg bent dan is hij je te slim af. Het gebeurde vaak dat Anansi problemen had. Maar nu heeft Anansi het zo moeilijk dat hij niet in staat is zijn kinderen te verzorgen. Terwijl ze hun laatste stuk bananen aten piekerde Mama Akoeba hierover. ‘Wat moet ik nu doen om jou en de kinderen te eten te geven?’ zei ze tegen Anansi. ‘Ga geld zoeken. Je hebt zoveel vrienden. Vraag ze wat geld.’

Anansi dacht na. Hij zei, ‘Ja, maar wanneer je geld hebt geleend, dan moet je het terug betalen.’ Hij peinsde en peinsde. Hij steunde met zijn hoofd op z'n hand en dacht diep na. Hij zei: ‘Ja, Akoeba, ik heb een idee. Ik heb een idee. Ik zal voor geld zorgen. Akoeba antwoordde: ‘Waar zal je dat geld vandaan halen?’ Hierop zei hij: ‘Neen, ik zal niet gaan stelen. Ik zal nergens inbreken. Maar ik zal wel geld vinden.’

Anansi ging op stap. Na enige tijd kwam Anansi met genoeg geld thuis. Hierop zei Akoeba: ‘Waar heb je dit geld vandaan. Wie heeft je geld gegeven?’ Hij zei: ‘Geen commentaar, geen commentaar. Hier heb je het geld. Koop er wat mee. Ga naar de markt. Koop wat groente en wat verder nog nodig is. Wanneer je terug komt, hoor je het wel.’

Toen Akoeba thuis kwam vertelde Anansi haar wat hij gedaan had. Weet je wat Anansi gedaan had? Hij ging naar zijn eerste vriend Kakkerlak. Toen hij op de deur klopte riep hij: ‘Vriend Kakkerlak, je vriend is in nood. Ik heb geen rooie cent. Ik heb niets in kas. Niets in mijn portemonnaie. Er is niets in de pot. Ik weet niet wat ik mijn kinderen te eten moet geven. Mijn vrouw en ik kunnen de buikriem aanhalen, maar de kinderen moeten te eten krijgen.’

Vriend Kakkerlak zei: 'Ja, dat is waar.'

Anansi zei: 'Je moet me wat geld geven.'

Kakkerlak zei: 'Luister, ik kan je wat geld lenen, maar wanneer ik op zekere dag terug kom voor het geld, moet je mij niet zeggen dat je het niet hebt.'

Anansi zei: 'Je hoeft niet bang te zijn. Ik ga nu aan het werk omdat de cassave al haast rijp is. Daarna ga ik het verkopen. Ik meld je wel wanneer je 't geld terug kunt krijgen.' Hierna gaf vriend Kakkerlak Anansi het geld.

Anansi verliet Kakkerlak maar ging niet naar huis. Hij ging naar vriend Kip, klopte op de deur en zei: 'Ah, dat wist ik wel, vriend Kip is bezig in het zand te krabben en naar wormen te zoeken.'

Kip zei: 'Anansi wat doe jij hier? Ik heb je lang niet gezien.'

Anansi zei: 'Ik ben in nood. Maar ik weet dat jij mijn goede vriend bent, vandaar dat ik jou wil vragen mij wat geld te geven om eten voor de kinderen te kopen. Al eten mijn vrouw en ik niet, als er maar wat pap is voor de kinderen.'

Kip zei: 'Ik zal wel moeten. Als het voor jou was zou ik je niets gegeven hebben, maar omdat het voor de kinderen is wil ik je helpen. Ik heb altijd medelijden gehad met de kinderen. Maar ik wil geen ruzie krijgen. Het gebeurt vaak dat je iemand geld leent en het niet terug krijgt. De vriendschap wordt dan verbroken en je wordt vijanden.'

Anansi zei: 'Neen, schei uit, dat kan toch niet!' Hij ging verder en zei: 'Luister, ik geef je wel een dag op wanneer je het geld kan komen halen. Even nadenken. Kom om half tien 's morgens.'

Anansi vroeg Kakkerlak om tegen negen uur te komen. Kip moest om half tien komen. Zij praatten nog even. Toen ging hij weg.

Anansi ging met twee zakken geld weg. Toen hij daar vandaan ging zei hij: 'Waar zal ik nu heengaan? Ja, nu ga ik naar m'n vriend Awari. Awari

is niet zo'n goede vriend, maar ik weet hoe ik hem aan moet pakken. Awari gaat 's avonds uit. Hij zal het geld dus niet 's morgens willen afhalen. Maar ik zal toch proberen hem zover te krijgen dat hij komt. Ik zal hem zeggen om te komen wanneer het donker begint te worden.'

Hij ging dus naar Awari en vertelde hem hetzelfde verhaal als hij aan Kakkerlak en Kip vertelde over z'n nood. Awari gaf hem het geld. Hij gaf Awari het tijdstip waarop hij moest komen om het geld te halen. Awari zou iets later dan de anderen komen.

Hij haastte zich naar vriend Tijger, omdat die veel geld heeft.

Hij zei: 'Vriend Tijger, luister, je bent mijn goede vriend. Ik heb een probleem. Kan je me helpen?'

Tijger zei: 'Ja, ik snap het, ik moet je helpen. Maar houd me niet voor de gek, en haal geen schurkenstreken met me uit.'

Anansi zei: 'Nee, vriend Tijger, ik zal ervoor zorgen je terug te betalen. Met een slag kan je mij doden. Nee hoor, je hoeft niet bang te zijn. Je kan je geld later komen halen.' Tijger moest een beetje later dan de anderen komen.

Daarna ging hij naar Jager. Jager was net thuis gekomen van de jacht. Hij was bezig zijn konijn te slachten. Anansi zei: 'Geef mij liever wat van jou konijnenvlees omdat ik zo in nood zit.'

Jager zei dat het vlees al besteld was. 'Maar wat wil je?'

Anansi antwoordde: 'Ik zoek wat geld omdat mijn kinderen honger lijden. Wij kunnen niets kopen.'

Jager zei: 'Goed. Ik zal je wat geld lenen, maar ik moet het terug hebben.'

Luister hoe het verder ging. Bij het aanbreken van de dag kwamen de vrienden om hun geld. Iedereen weet wel dat Anansi het geld niet had. De eerste

vriend die om zijn geld kwam was Kakkerlak. Hij klopte op het huis.

‘Klop, Klop, Klop. Anansi, ben je thuis? Ik kom om mijn geld.’

Hij antwoordde: ‘Hier ben ik, toch. Ik ga niet weg want ik weet dat ik jou betalen moet. Kom binnnen. Ik zie dat je zweet. De zon is heet. Kom een beetje kokosnootwater drinken.’

Kakkerlak zei: ‘Ja, lekker. Ik drink graag een beetje’

Anansi zei: ‘Zit dan, rust even, dan gaan wij zaken doen.’

Maar terwijl Kakkerlak kokosnootwater zat te drinken, zag hij Kip aankomen. Hij zei, ‘Anansi, ik ga dood! Daar komt mijn grote vijand. Help me. Waar moet ik gaan?’ Hij rende rond. Hij wist niet waar hij gaan moest.

Anansi fluisterde: ‘Kakkerlak, ga onder het bed. Maar stil blijven, hoor.’

Kakkerlak zei: ‘O.K. Zeg hem niet dat ik hier ben.’

Kip kwam: ‘Klop, klop.’ Kip kwam zijn geld halen.

Zo hield Anansi zijn vrienden voor de gek.

Anansi zei: ‘Vriend, kom zitten. Voor dat wij geldzaken doen, drink een beetje kokosnootwater.

Kip zei: ‘O.K. want de weg is lang en de zon is snikheet. Ik drink twee teugjes.’

Anansi zei: ‘Dan heb ik een hapje voor jou. Kijk eens onder het bed. Ik heb wat lekkers daar voor jou.’

Kip stond op en zei: ‘Aha, ik heb vlees gevonden.’ Ham, ham, ham. Hij at Kakkerlak op. Dus Kakkerlak was er niet meer.

Maar nadat Kip Kakkerlak had opgegeten en zijn snavel op de grond had afgeveegd, zei hij: ‘Is dat geen Awari? Anansi hoe kan je me dat aandoen?’

Anansi zei: ‘Wat bedoel je? Ik heb jou lekkers gegeven.’

Kip zei: 'Kijk wie daar aankomt!'

Anansi zei: 'Ga gauw achter het huis schuilen! Maak geen geluid hoor.'

Toen Awari kwam zei hij: 'Ik kom om mijn geld.'

Anansi zei: 'Je krijgt je geld wel. Maar eerst een beetje kokosnootwater drinken. Ik ga een paar kokosnoten plukken. Ik verkoop ze maar ik geef je wel een om je te laten drinken.'

Awari antwoordde: 'O.K. Lekker, lekker.'

Toen zei Anansi: 'Voordat ik jou het geld geef, heb ik een hapje voor jou achter het huis op het erf. Loop maar zachtjes.'

Awari sprong en beet Kip in zijn hals. Hij dronk Kip z'n bloed helemaal op.

Toen Awari weer naar binnen kwam om zijn geld, zei hij: 'Wat! Luister eens: Kam Kam Kam. Wie loopt zo zwaar? Wat moet ik doen? Anansi, ik ga gauw naar de zolder. Tijger, Tijger! Dit is mijn dood. Hij zal mij opeten zonder dat het hem enige moeite kost.'

Anansi zei: 'Ik zal je niet door Tijger laten opeten. Je hebt mij wel eens geholpen. Ga boven in de kokosboom. Zeg niets. Hou je mond.'

Tijger kwam. Hij zei: 'Ik zie een kalabas met kokosnootwater. Maar dat is niet voldoende. Geef mij nog een. Het is lekker hoor.' Tijger dronk.

Anansi zei: 'Als je meer wilt hebben, kun je het uit de boom plukken. Kan je wel klimmen?'

'Ja,' antwoordde hij: 'Ik kan klimmen.'

Hij begon langzaam in de boom te klimmen. Hij likte zijn bek af: 'mmmmm. Lekker, hoor. Het lijkt alsof ik het nu al eet.' Toen ontdekte hij Awari. Tijger at Awari op want Awari rende uit de boom en Tijger had hem gepakt.

Tijger zei: 'Maar kijk wat mij gaat overkomen. Zoëven heb ik Awari opgegeten en nu komt Jager met zijn geweer! Wat moet ik doen?'

Anansi zei: 'Waar zal ik je verstoppen? Je bent niet zo'n grote tijger. Luister. Klim nog hoger in de boom en laat de bladeren je bedekken. Maar niet grommen want ik weet dat je een zware stem heb. Dus stil man.'

Toen Jager kwam dronk hij een kokosnoot en Anansi zei daarna: 'Je transpireert. Was je gezicht in de tobbe met water die onder de kokosboom staat.' Toen Jager op het punt stond zijn gezicht te wassen, zag hij het spiegelbeeld van Tijger in het water. Hij pakte zijn geweer, hij schoot, Bemmm! Tijger viel dood op de grond.

Toen riep Anansi uit: 'Jager, wat heb je met de tijger van de koning gedaan? Zij zullen je naar de gevangenis brengen.'

Jager schrok. Hij zei: 'Anansi zeg aan niemand wat ik gedaan heb. Ik ga zachtjes weg. Je hoeft me niet te betalen.'

Zo hoefde Anansi niemand te betalen. Anansi heeft teveel streken. Streken zijn goed, maar je moet niet zo geslepen zijn dat je anderen niet betaalt. Anansi doet soms goede daden, maar dit was een gemene streek van hem. Ja, straks krijgt Anansi zijn straf, denk je niet? Iedereen zal 'Ja' zeggen. En ik vertel je dit verhaal, zodat je niet doet als Anansi gedaan heeft.

Anansi bevrijdt de aap van de tijger

Dit Anansi-verhaal leert ons hoe we met elkaar moeten leven. Het gebeurde als volgt. Zoals we weten is de tijger een groot beest. Anansi is een klein dier. De aap is ook klein. Maar we weten ook dat de aap veel praatjes heeft, hoewel hij klein van stuk is.

Op zekere dag zaten de dieren bij elkaar en spraken over het een en ander. Toen zei de aap: ‘Die tijger, ik wil niets van hem weten, hij is een kale bluffer. De tijger is niets waard, hij is alleen maar groot en niet sterk. Maar ik, ik vrees de tijger niet. Zou je bang zijn als de tijger zijn bek opent om je te verslinden? Ik niet hoor, helemaal niet! Ik spring op zijn rug alsof er niets aan de hand is. Ik berijd hem zoals ik wil.’

Maar zoals het bij de mensen is, zo is het ook bij de dieren. Geroddeld is overal en heeft altijd bestaan. Enkele dieren vertelden de tijger dat de aap van plan was hem te berijden.

De tijger werd kwaad en brulde: ‘Heeft de aap dat gezegd? Goed! Ik krijg hem wel. Ik vermoord hem. Hij zal niet lang meer hier in dit bos blijven. Geen enkele aap zal je in het bos aantreffen. Ik zal ze afmaken. Maar hoe?’ Hij ging naar zijn vriend Anansi en vroeg om raad.

Anansi zei: ‘Wel vriend, luister. Weet je waar je wezen moet? Ik kan je geen raad geven, je moet bij het konijn wezen. Het konijn is pas afgestudeerd van de universiteit. Hij is rechtsgeleerde en is het best op de hoogte. Het konijn is advocaat. Hij is erg slim. Bij hem moet je wezen. Hij zal je zeggen wat je doen moet. Maar, je moet hem betalen want je weet dat je geen kosteloze rechtsbijstand kan krijgen.’ De tijger ging op weg naar het konijn.

Bij het konijn aangekomen vertelde hij hem het voorval. Het konijn zei: ‘Organiseer een groot feest. Er moet voldoende eten en drinken zijn. Nodig alle dieren uit. Stuur uitnodigingskaarten om ze te zeggen dat tijger een feest geeft. Iedereen moet aanwezig zijn. Zorg voor muziek. Weet je welke goede band je kan huren? De muziekband van Anansi. De muzikanten in de band van Anansi zijn de hond, de eend, de kikker, de vogel en anderen waaronder de ezel. Als je deze band huurt kan je er zeker van zijn dat je goede muziek hebt. Anansi slaat op de trommel. Hij trommelt. Als het feest zijn hoogtepunt heeft bereikt loop je heel zachtjes naar de zolder. Sluit de deur, maar het raam moet open blijven anders wordt het te warm. Vervolgens doe je het luikje van de zolder open. Je zult dan zien hoe de aap danst. Terwijl de aap danst wacht je het moment af dat hij vlak onder het luik is. Direct daarna spring je en grijp je hem.

De tijger zei: ‘Ja hoor, dat is een goede raad. Ik zal je raad volledig opvolgen.’ De tijger nodigde alle dieren uit. Op zekere dag komt het grote feest. Niemand moet thuis blijven. De tijger zei: ‘De aap heeft jullie verteld dat ik een grote nietsnut ben. Ik heb hem ook op het feest uitgenodigd. Bij de openingsdans zal ik een dansje met hem maken.’

Alles ging snel toe. Nadat iedereen aanwezig was speelde de muziekband een wals: ‘Waarom kijk je naar me, waarom observeer je me, ik ben geen kunstemaker. Ik ben geen clown. Waarom kijk je naar me, waarom observeer je me. Ik ben geen clown.’ Het ging zo gezellig toe. Daarna speelden ze nog enige leuke stukken.

Later op de avond schakelden de muzikanten over op een andere muziekstijl. Er werd flink gedanst op de muziek. Enige tijd later bereikte het feest zijn hoogtepunt. Er werd nu Kawina muziek ten

gehore gebracht. Anansi sloeg op de trommel tot hij baadde in het zweet en zong: 'Aap kijk omhoog en omlaag. Aap kijk omhoog en omlaag. De deur is wel op slot maar het raam staat open. Je kan dus vluchten. Aap kijk omhoog, kijk omlaag.'

De aap zei: 'Dat is onzin. Het lied geeft een boodschap door: "Aap kijk omhoog" enz.' Het moment dat de aap omhoog keek zag hij de tijger bij het luikje, gereed voor de sprong.

De aap zei: 'Nu begrijp ik het! Dat bedoelde Anansi met zijn lied. Anansi zong over de deur die op slot is in tegenstelling tot de vensters waardoor toch een mogelijkheid bestaat te vluchten.' De aap vluchtte door het raam. De tijger sloeg alle dansers omver toen hij de aap achterna zat.

De aap bevond zich al op de hoogste tak van de hoogste boom. Helemaal in de top van de boom was de aap. De tijger kon hem niet pakken daar. Tijgers kunnen niet in bepaalde bomen klimmen. De aap daagde de tijger uit hem te pakken. De tijger kon niet ingaan op deze uitdaging. Sindsdien zijn tijger en aap vijanden van elkaar. Ze zullen nooit vrede sluiten.

Anansi in hongersnood

In het land waar Anansi woonde heerste hongersnood vanwege een overstroming en grote droogte. De hele oogst was mislukt. Cassave en aardappelen waren bedorven. Alle bananenbomen waren omgevallen. Er was geen voedsel.

Het was net als in de tijd van Jozef. Egypte had wel voedsel maar de andere landen niet. Toen moesten de mensen naar Egypte gaan om voedsel te kopen. Dat verhaal van Jozef vindt u in de Bijbel.

In dit Anansi-verhaal, heeft de koning een vreemde naam. Hij was niet gierig maar hij had heel andere gebreken. Hij zei: ‘Iedereen die werken wil, kan komen oogsten. Zij mogen cassave en aardappelen oogsten, en ook bananen snijden, maar voordat ze weg gaan moeten ze zeggen hoe ik heet. Als ze mijn naam niet weten moeten ze alles achterlaten wat ze geoogst hebben.’

Anansi riep Akoeba. Hij zei: ‘Luister, wij gaan naar het land om de naam van de koning te weten te komen. Maar jij moet me helpen. Eerst doe je mij een luier om, dan leg je mij in een mandje en zet je een papfles naast mij neer. Dek me goed toe zodat de koning niet ziet hoe groot ik ben. Versta je? Nadat wij daar aangekomen zijn, neem je de grote mand en begin je te oogsten. Neem zoveel vruchten als je kan. Als de mand te zwaar wordt, dan sleep je hem maar. Ik zal proberen de naam van de koning te weten te komen. Dan zal ik je later helpen met de mand.’

‘Goed,’ zei Akoeba.

De volgende dag, voor zonsopgang, gingen Akoeba en Anansi op weg. Anansi liep met het kleine mandje, maar toen ze de grens van het stuk land naderden, deed Akoeba hem een luier om, legde hem in het mandje en zo werd hij op het land gebracht.

‘Koning,’ zei Akoeba, ‘Ik verzoek u, mag ik oogsten op uw perceel?’

‘Ja, dat mag wel,’ antwoordde de koning. ‘Maar denk goed na. Als je mijn naam niet kent, moet je alles wat je geoogst hebt achterlaten.’

‘Dat weet ik wel, Koning,’ zei Akoeba. ‘Ik zal het proberen te raden. Misschien raad ik goed. Toen zei zij verder: ‘Koning, ik heb hier een kleine jongen. Ik heb niemand die op hem past. Hij is negen maanden oud en ik kan hem niet alleen thuis laten. Ik heb niemand. Ik verzoek u, mag ik hem hier naast u zetten? Ik laat een papfles voor hem achter. Als hij huilt, kunt u hem de fles geven. Dan wordt hij weer stil.’

‘s Middags begon Anansi te huilen. De koning gaf hem de papfles. Akoeba was aan 't oogsten. Anderen hielpen haar tot 's middags, tot zonsondergang, en tenslotte tot 's nachts. Toen kwam zij weer naar het huis van de koning.

Anansi had de hele papfles leeggezogen en daarna veel geplast. De hele luier werd kletsnat. Toen begon hij luid te huilen. Als een baby een natte luier heeft moet je hem een andere aandoen. Maar de koning wist dat niet. En ook had hij geen geduld. ‘Waarom huil je zo?’ vroeg hij. Toen hij in het mandje keek, riep hij: ‘Wat overkomt je nu toch, Kongodifa? Wat een grote plas voor zo'n kleine jongen. Waar komt zoveel water vandaan? Het kan niet alleen uit jouw buik komen. Ai Kongodifa, jij arme, wat maak je veel mee, vandaag.’ Zo hoorde Anansi zijn naam.

Toen Akoeba met haar mand terug kwam, zei de koning: ‘De jongen hilde, hoor!’

De moeder zei: ‘Ja, Koning, hij is stout, niet waar?’

‘Hij was lief, maar hij heeft geplast,’ antwoordde de koning. ‘Hij plaste veel! Ik wist niet wat ik moest doen. Ik heb hem niet aangeraakt.’

‘Koning,’ zei Akoeba: ‘Ik breng hem zo weg, want ik heb geen andere kleren meegebracht. Ik neem hem zo op met zijn natte kleren.’

Toen zei de koning: ‘Ja maar de mand met de oogst mag je niet mee nemen. Eerst moet je zeggen hoe ik heet.’

‘Is het een moeilijke naam?’ vroeg zij.

‘Dat weet ik niet,’ antwoordde de koning.

‘Is het een makkelijke naam? Met welke letter begint het?’

‘Nee, dat kan ik niet zeggen,’ zei de koning.

‘Nou, ik begin te raden,’ zei Akoeba. ‘Het kan geen Anansi zijn, want zo heet mijn man.’

‘Dat is een gekke naam,’ zei de koning. ‘Nee, zo heet ik niet.’

‘Koning, is uw naam, “Wan”?’

De koning lachte.

‘Heet u “Weri”?, “Kwakoe”?, “Kofi”? ...’ Akoeba zei verder: ‘Koning, eens hoorde ik een Anansi-verhaal en in dat verhaal heette de koning ...’

‘Ja, zeg het maar.’

‘De koning heette “Koning Kongodifa”.’

‘Wat!,’ zei de koning. ‘Hoe weet jij dat? Zo heet ik ja, Kongodifa.’

Akoeba zei: ‘Ja, Kongodifa, zo heet de koning.’

Anansi had de naam gefluisterd in het oor van Akoeba toen zij aankwam.

Toen zei de koning, ‘Nou, goed, je hebt de naam geraden, maar je moet het niemand zeggen hoor. Nu mag je weg met je oogst. Je mag best een andere keer komen, maar je moet deze jongen niet meer meenemen hoor.’

Toen ze om de hoek waren, veranderden ze van rol. Anansi pakte de mand met de oogst en zij schaterlachten.

Anansi had wel genoeg eten voor bijna de hele maand. Zolang de hongersnood heerste mocht Akoeba oogsten op het land van Koning Kongodifa. Anansi hielp Akoeba uit de nood. Anansi moet er zijn.